

Türkiye’de Lisans Düzeyinde Finans Eğitim Konuları: Eğiticimler ve Uygulayıcıların Görüşleri Kapsamında Mevcut Durum ve Beklentiler

Financial Education Issues at Undergraduate Level in Turkey: Current Situation and Expectations in Scope of Academicians and Executors

Ahmet BÜYÜKŞALVARCI¹, Sevinç GÜLER², Berna TANER³

ÖZET

Bu çalışmanın amacı eğitimcilerin ve uygulayıcıların görüşleri kapsamında Türkiye’de lisans düzeyinde finans eğitim konularına ilişkin mevcut durumun ve beklentilerin tespit edilmesidir. Çalışma bir alan araştırmasıdır ve veriler anket uygulaması ile elde edilmiştir. Anket çalışmasıyla eğitimcilerin ve uygulayıcıların bakış açılarına göre finans alanında çalışacak kişiler için gerekli olan lisans düzeyinde finans eğitim konularının önemlilik düzeyleri ve bu konuların öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca çalışmada, finans alanında çalışacak kişiler için gerekli olacak lisans düzeyinde finans eğitim konularının önemlilik düzeyleri ile bu konuların eğitim kurumlarında öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri arasında eğitimciler ve uygulayıcıların algıları arasında farklılık olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; Türkiye’de lisans düzeyinde finans eğitim konularının hem önemlilik düzeyleri hem de bu konuların öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri eğitimciler ve uygulayıcılar açısından farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Finans eğitimi, finans eğitim konuları, anket çalışması

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the current situation and the aspects of the bachelor’s level finance education topics in Turkey according to the views of academicians and executors. This study is a field work and the data is obtained by implementing a survey. By the survey, according to the academicians and executors view for people who will work in financial field it is tried to determine the importance level of financial topics of bachelor degree and the sufficiency level of transferring these topics to the students. Also in study, for people who will work in financial field it is tried to determine the difference between perception levels of academicians and executors about importance level of financial topics of bachelor degree which will need and the sufficiency level of transferring these topics to the bachelor.

According to the result of the study, In Turkey, both the importance and sufficiency level of transferring finance education topic to the students differs in terms of academicians and executors.

Keywords: Finance education, finance education topics, survey study

1. GİRİŞ

Finans ve finansal yönetim; işletmelerin minimum riske katlanarak, ortakların refah düzeyini maksimum kılacak şekilde ihtiyaç duyulan fonların belirlenmesi, bulunması, korunması ve etkin bir şekilde kullanılması olarak tanımlanmaktadır (Büker vd., 2009, 4). Bu tanım finansal yönetimin tarihsel gelişimine de paralellik göstermektedir. 1900’lü yılların başında ekonominin bir bölümü olarak düşünülen finansal yönetim, 1950’li yıllara kadar işletme için gerekli fonların sağlanması, bunlara ait kayıtların tutulması ve raporların hazırlanması kapsamında ele alınmaktadır. 1960-1970’li yıllarda ise finans alanında matematiksel modellerin uygulanmasıyla birlikte, sermaye değerlendirme modelleri ve risk ölçümü ile ilgili risk-getiri analizlerinin kullanımının ağırlık kazandığı

görülmektedir. Bu dönemde ayrıca, işletmelerin değerini maksimum yapmak için gerekli olan aktif-pasif yönetimi önem kazanmaktadır. 1980’li yıllarda enflasyon, faiz oranları ve döviz kurlarındaki değişkenliğin artması risk kavramının önemini artırmakta ve riskten korunmak için türev ürünlerini ortaya çıkarmaktadır. 1990’lı yıllarda bilgisayarların ve internetin işletmelerde kullanılması, finansal kararlar için gerekli bilgilerin zamanında ve daha kolay sağlanmasına yardımcı olmaktadır. 2000’li yıllarda küreselleşmenin yoğun bir şekilde yaşanması türev ürünler ve türev piyasaların önemini artırmakta, işletmeler için Basel ve kurumsal yönetim konuları önem kazanmaya başlamaktadır.

Dünyanın hızlı gelişimine paralel olarak kazandığı önemi sürekli artan ve sürekli kendini yenileyen

¹ Yrd. Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, asalvarci@selcuk.edu.tr

² Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, sevinc.guler@deu.edu.tr

³ Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, berna.taner@deu.edu.tr

finans bilimi, bu değişime uyum gösterebilecek, kapsamlı ve nitelikli bir eğitim gereksinimini de beraberinde getirmektedir. Finans eğitiminde bilginin kazandırılmasında bilimin teorik esaslarının önemi yadsınamaz. Finans biliminin uygulamalı bir bilim olması nedeniyle söz konusu teorik bilgilerin uygulama ile de ilişkilendirilmesi becerinin kazandırılmasında önem kazanmaktadır. Bu nedenle de finans eğitiminde öğretim programları hazırlanırken bu ilişki dikkate alınmalıdır. Ancak finans bilimi hem uygulamalı hem de bilgi üreten bir bilim olduğu için ekonomik ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak değişimlerden etkilenmektedir. Mesleki bir eğitim olan finans eğitiminde de kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için; oluşturulacak finans programlarında, finans eğitiminin hedefleri, içeriği, öğrenme sürecinde kullanılacak teknikler ve mesleki becerinin kazandırılması önemli hale gelmektedir.

Türkiye’de finans eğitimi temel olarak, muhasebe eğitimi ile paralel şekilde aynı fakültelerde (İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyasal Bilimler Fakültesi, İşletme Fakültesi, İktisat Fakültesi, Ticari Bilimler Fakültesi ve İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi) verilmektedir.

Ülkemizde 94’ü devlet, 34’ü vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 128 üniversite bulunmaktadır (Yükseköğretim Katalogu, 2009). Farklı lisans programları bulunan bu üniversitelerin İktisadi ve İdari Bilimler, İşletme, İktisat, Siyasal Bilimler, Ticari Bilimler ve İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültelerinde verilen finans dersleri Tablo 1’de gösterilmektedir. Verilen finans dersleri özellikle 3. yarıyıldan itibaren başlamaktadır.

Finans bilgisinin bilgi kullanıcılarına aktarılmasında temel sorumluluk üniversitelerindir. Üniversiteler, uygulayıcıların beklentilerini karşılayacak nitelikte ve yeterlilikte finans konularını etkin şekilde bilgi kullanıcılarına aktarmalıdır. Bu noktada bu çalışmanın amacı; eğitimcilerin ve uygulayıcıların görüşleri kapsamında, Tablo 1’de sunulan finans derslerinde yer alan finans eğitim konularına ilişkin mevcut durumun ve beklentilerin tespit edilmesidir.

2. LİTARATÜR TARAMASI

Çalışmanın içeriği kapsamında literatür incelendiğinde; ülkemizde yapılan çalışmaların muhasebe eğitimi üzerinde yoğunluk kazandığı görülmektedir. Muhasebe eğitimi üzerine odaklanan çalışmalardan bazıları şunlardır:

Ergin ve Kaynar (1996), Ankara ilinde beş üniversitenin yedi fakültesinde öğretim elemanları ile lisans düzeyinde muhasebe eğitimi almış yönetici ve uzmanlar üzerinde yaptıkları çalışmalarında; muhasebe derslerinin yürütülmesi sırasında örnek olay incelemesi, grup çalışması ve rapor hazırlama gibi faaliyetlerin yeterli olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Çalışmalarında ayrıca uzmanlık muhasebesi eğitiminin de yeterince verilmediği sonucu ortaya çıkmıştır.

Karapınar (2001), Avrupa Topluluğu’na üye ülkelerde muhasebe eğitim programlarını ve eğitim içeriklerini karşılaştırmış ve ülkemizde muhasebe derslerinin içeriğinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiği vurgulamıştır.

Kalmış ve Yılmaz (2004), lisans seviyesinde muhasebe eğitim kalitesinin artırılması gerektiğini belirt-

Tablo 1: Türkiye’de Lisans Programlarındaki Finans Dersleri

Dersler	Kredi	Yarıyıl	Dersler	Kredi	Yarıyıl
İşletme Finansı	3	5	Risk Analizi ve Sigorta Yönetimi	3	6
Finansal Yönetim 1	3	3-4-5-6	Risk Yönetimi	3	8
Finansal Yönetim 2	3	4-5-6	Gayrimenkul Finansmanı	3	7-8
Sermaye Piyasaları	3	6-7-8	Yeni Finansal Araçlar	3	7-8
Yatırım Projeleri Analizi	3	8	Finansal Planlama	3	6
Uluslararası Finans	3	7-8	Gayrimenkul Finansmanı	3	7-8
Uluslararası Finansman	3	6-7	Excel Uygulamalı Finans	3	6-7-8
Türev Piyasa Araçları	3	6-7	Portföy Yönetimi	3	6
Finansal Analiz	3	5-6	İşletme Bütçeleri	3	8
Finansal Kurumlar	3	7-8	Yatırım Analizi	3	8
Özel Finans Teknikleri	3	6	Bankacılık	3	7-8
Finansman Semineri	3	8	Finansal Piyasalar ve Kurumlar	3	6-7-8
Menkul Kıymetler ve Portföy Yönetimi	3	8	Finansal Pazarlar	3	8
Stratejik Finansal Yönetim	3	8	Yatırım Analizi ve Portföy Yönetimi	3	7-8
Türk Finans Sistemi	3	7-8	Davranışsal Finans	3	7-8

Kaynak: Doğanay ve Ünal, 2008: 345 ve üniversitelerin internet sitelerinden yararlanılarak oluşturulmuştur.

mişler ve bu amaçla muhasebe nitelik derecesi temelinde tasarım ve uygunluk kalitesinin geliştirilmesi gerekliliğini vurgulamışlardır.

Beyazıtli ve Çelik (2004), veri zarflama analizi kullanımıyla ülkemizde muhasebe eğitiminin etkinliğini ölçerek, günümüz değişim koşullarının işletme faaliyetleri ve muhasebe eğitimine etkisi üzerinde durmuşlardır.

Sultanoğlu vd. (2007), çalışmalarında Türkiye’de seçilmiş üniversitelerde lisans ve yüksek lisans seviyesinde verilen muhasebe eğitiminin dün ve bugün ele alarak ülkemizdeki muhasebe eğitiminin mevcut durumunu, ABD’deki ilk beş üniversite ile karşılaştırmışlardır. Çalışma sonuçları; her iki ülkede uygulanan muhasebe eğitim programlarının benzer nitelikler taşıdığını, ancak Türkiye’deki programların değişime yeterince ayak uyduramadığıdır.

Finans eğitimi konusunda uluslararası alanda yapılan çalışmalardan, Stickler (1985), Molbey ve Kuniansky (1991), McWilliams ve Pantalone (1994) ve Krishnan vd. (1999)’nin çalışmaları dikkat çekmektedir.

Stickler (1985); lisans düzeyinde finans eğitiminin temel konularını incelediği çalışmada, finans eğitiminin işletme eğitimindeki önemini belirtmiştir. Stickler (1985), 500 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı araştırmasında %56’sının finans alanında uzmanlaşmak için temel finans derslerinin yanında ilave derslere de ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir.

Molbey ve Kuniansky (1991); finans sektöründe çalışan tepe yöneticilerinin finans alanında uzmanlaşmış akademisyenler hakkındaki görüşlerini incelemişlerdir. Molbey ve Kuniansky (1991), akademisyenleri eleştirerek pratik finansal problemlerin çözümünde, genel işletme bilgisinde ve yaratıcı fikirler üretmede yetersiz olduklarını belirtmişlerdir. Çalışmada ayrıca, değişen ve sürekli ilerleyen finans dünyasında eğitimcilerin bu problemin farkında olmadıkları vurgulanmıştır.

McWilliams ve Pantalone (1994), finans bölümü mezunlarının kalitesini ve eğitimlerini değerlendirebilecek konumda olan 198 uzman üzerinde yaptıkları çalışmalarında, finans eğitiminin analitik araçları kullanabilme yeteneğini sağlaması gerektiğini ve finans eğitimi’nde muhasebe, bilgisayar kullanımı, yazma ve konuşma becerilerinin önemi vurgulanmaktadır. Çalışmada ayrıca, finans eğitiminde işletme sermayesi yönetimi, sermaye bütçelemesi, finansal kurumlar/piyasalar ve yatırım konularının en önemli konular olduğu belirlenmiştir.

Krishnan vd. (1999), finans eğitimi alan üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmalarında, Finans eğitimini öğrenciler açısından ele almışlar ve öğrencilerin algılarını ve beklentilerini ölçmüşlerdir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin genel görüşünün finans derslerinin oldukça zor, ancak kullanışlı ve eğlenceli olduğu; ayrıca paranın zaman değeri, finansal analiz, menkul kıymet değerlemesi, finansal planlama, yatırım bankacılığı ve sermaye bütçelemesi konularının öğrenciler açısından kariyerlerinde kullanacakları en önemli konular olarak ön plana çıktığıdır.

Daha önce belirtildiği üzere ülkemizde finans eğitimi alanında yapılan çalışmalar sayıca oldukça yetersiz düzeydedir. Bu çalışmalar ve bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar şöyledir:

Yücel (2000), finans dersleri alan öğrenciler üzerinde yaptığı çalışmada, finans derslerinin seçilmesinin nedenini, günlük yaşamda ve diğer dersler için yararlı olduğu ve finans bilgisi gerektiren bir işte çalışma isteği olarak belirtmiştir. Yücel (2000), ayrıca paranın zaman değeri ve finansal analiz konularının öğrenciler açısından daha yararlı kabul edildiği sonucuna ulaşmıştır.

Sayın vd. (2005), muhasebe ve finans eğitiminin etkinliğini, öğrenci ve alt yapı bakımından ölçmeye ve değerlendirmeye yönelik yaptıkları çalışmalarında, muhasebe ve finans mesleğine öğrencinin verdiği önem düzeyi ile başarı durumları ilişkilendirilmiş ve istatistiksel olarak farklılık bulunmadığını ortaya koymuşlardır. Çalışmada ayrıca, dersin içeriği ve öneminin açıklanması ile öğrencinin finans yönetimi dersindeki başarısı arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirtilmiştir.

Doğanay ve Ünal (2008) çalışmalarında, Türkiye’de finansal sistem içinde düzenleyici ve denetleyici konuma sahip kamu kuruluşlarında çalışan uzman ve yöneticilerin lisans düzeyindeki finans eğitime yönelik bakış açılarını değerlendirmişlerdir. Doğanay ve Ünal (2008), lisans düzeyindeki finans derslerinin kuruluşların gereksinimlerini tam anlamıyla karşılamadığı, lisans düzeyindeki finans eğitim ağırlığının yetersiz olduğunu ve finans derslerinde güncel uygulamalara yer verilmediğini saptamışlardır.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI, YÖNTEMİ VE ÖRNEKLEMİ

Bu çalışmanın amacı eğitimcilerin ve uygulayıcıların görüşleri kapsamında Türkiye’de lisans düzeyinde finans eğitim konularına ilişkin mevcut durumun ve beklentilerin tespit edilmesidir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada aşağıdaki araştırma sorularına ce-

vaplar bulunmaya çalışılmıştır:

Soru 1: Eğitimcilerin ve uygulayıcıların bakış açılarına göre finans alanında çalışacak kişiler için gerekli olan lisans düzeyinde finans eğitim konularının önemlilik düzeyleri nedir?

Soru 2: Finans alanında çalışacak kişiler için gerekli olan lisans düzeyinde finans eğitim konularının önemlilik düzeyleri; eğitimciler ve uygulayıcılar açısından farklılık göstermekte midir?

Soru 3: Finans alanında çalışacak kişiler için gerekli olacak lisans düzeyinde finans eğitim konularının eğitim kurumlarında öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyi hakkında eğitimci ve uygulayıcıların algıları nelerdir?

Soru 4: Finans alanında çalışacak kişiler için gerekli olacak lisans düzeyinde finans eğitim konularının önemlilik düzeyi ile bu konuların eğitim kurumlarında öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyi arasında eğitimciler ve uygulayıcıların algıları arasında farklılık var mıdır?

Çalışma bir alan çalışması olup, verilerin elde edilmesinde anket tekniği kullanılmıştır. Ankette yer alan lisans düzeyinde finans eğitim konuları belirlenirken işletme bölümü lisans programlarında bulunan finans derslerinin içerikleri dikkate alınmıştır. Hazırlanan anket içerik açısından incelenmek üzere öğretim üyelerinin görüşüne sunulmuş, yapılan eleştiriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılarak anket formunun son şekli verilmiştir.

Çalışmada kullanılan anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde anket katılımcılarının demografik bilgilerini (meslek, cinsiyet, yaş ve iş tecrübesi) içeren sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise, katılımcıların lisans düzeyinde finans eğitim konularının öğrencilere aktarılmasında eğitim kurumlarının yeterlilik düzeyi (Sütun A) ve ilgili konuların uygulamadaki önemlilik düzeylerini (Sütun B) ortaya koymaya yönelik 37 soru yer almaktadır. Anket formunun ikinci bölümünde (Sütun A için "5-Çok Yeterli", "4-Yeterli", "3-Kısmen Yeterli", "2-Yetersiz" ve "1-Çok Yetersiz"; Sütun B için "5-Çok Önemli", "4-Önemli", "3-Kısmen Önemli", "2-Önemsiz" ve "1-Çok Önemsiz") 5'li Likert Ölçeği kullanılmaktadır.

Araştırma 21.10.2009–31.10.2010 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Anket formu iki hedef gruba posta, yüz yüze ve e-posta yoluyla ulaştırılmıştır. Bu hedef gruplarından ilki uygulayıcılar, ikincisi ise eğitimcilerdir. Araştırmada uygulayıcılar; reel sektör uygulayıcıları ve bankacılık sektörü uygulayıcıları olmak üzere iki kısımda ele alınmıştır. Reel sektör uygulayıcılarını temsil etmek üzere İMKB imalat sektöründe yer alan 143 işletmenin muhasebe-finance bölümünde çalışan yetkili kişilere, e-mail ve posta yoluyla 3'er anket gönderilmiştir. Gönderilen 429 anketten 186 cevap gelmiştir. Bankacılık sektörünü temsil etmek üzere Ankara, İstanbul, İzmir ve Konya'da faaliyet gösteren mevduat bankalarının şubeleri dikkate alınmıştır. Türkiye Bankalar Birliği verilerine göre 2009 yılında Ankara'da 891, İstanbul'da 2616, İzmir'de 671 ve Konya'da 171 mevduat banka şubesi bulunmaktadır. Toplam 4349 banka şubesinden 156 şubeye 3'er anket gönderilmiş ve gönderilen 468 anketten 241'i cevaplandırılmıştır.

Araştırmanın eğitimci boyutunu ise 48 üniversitede görev yapan muhasebe ve finansman öğretim elemanı oluşturmaktadır. Akademisyenlerin katılımın artırılması için anket formu Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde düzenlenen 13. Ulusal Finans Sempozyumu'nda da katılımcılara sunulmuştur. Akademisyenlere gönderilen 500 anketten 346 cevap gelmiştir. Sonuç olarak reel sektör ve bankacılık sektörü uygulayıcılarından 427 ve akademisyenlerden 346 anket elde edilmiş ve toplam 773 anket üzerinden araştırmanın örnekleme oluşturulmuştur.

Elde edilen verilerin analizinde SPSS 15 (Statistical Package for Social Science) istatistik paket programından yararlanılmıştır. Çalışmada, araştırmanın amacına uygun olarak veriler üzerinde frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, Wilcoxon T testi ve Kruskal Wallis H testi analizleri yapılmıştır. Eşleştirilmiş t testinin non-parametrik alternatifi olan Wilcoxon T testi katılımcı grupların finans konularının önemlilik düzeyleri ile bu konularının eğitim kurumlarında öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri hakkındaki algıları arasında farklılık olup olmadığını test etmek için kullanılmıştır. Gruplar arası tek yönlü varyans analizinin non-parametrik alternatifi olan Kruskal Wallis H testi ile de finans konularının önemlilik düzeyleri algılamalarının gruplar arasında farklılık gösterip göstermediği test edilmiştir.

Ayrıca uygulanan anketin güvenilirliği Cronbach Alfa değeri ile ölçülmüştür. Cronbach Alpha katsayısının değeri ise 0.87 olarak bulunmuştur. Bulunan bu Alpha değeri çalışmalar için kabul edilen Alpha değerinden (0,70) büyük olduğundan anket güvenilirliğinin yeterli düzeyde olduğunu söylemek mümkündür (Hair vd, 2005).

4. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Örneklem grubunun demografik dağılımları incelendiğinde, katılımcıların %76'sının erkeklerden oluştuğu görülmektedir. Gruplar itibarıyla katılımcı-

Tablo 2: Araştırma Katılımcılarının Finans Konularının Önemlilik Düzeyine İlişkin Görüşleri

FINANS KONULARI	TÜM KATILIMCILAR	SIRALAMA	EĞİTİMCİLER	SIRALAMA	REEL SEKTÖR	SIRALAMA	BANKACILIK SEKTÖRÜ	SIRALAMA	χ^2	ANLAMLILIK DÜZEYİ (p)
Paranın Zaman Değeri	4,85 (0,355)	1	4,87 (0,018)	1	4,86 (0,025)	5	4,83 (0,024)	4	2,042	0,360
Finansal Tablolar Analizi	4,82 (0,385)	2	4,84 (0,020)	2	4,81 (0,029)	8	4,80 (0,026)	6	1,587	0,452
Nakit ve Nakit Benzerleri Yönetimi	4,77 (0,471)	4	4,80 (0,023)	4	4,72 (0,038)	13	4,76 (0,032)	10	2,657	0,265
Alacak Yönetimi	4,78 (0,435)	3	4,81 (0,021)	3	4,75 (0,032)	12	4,77 (0,031)	9	2,067	0,356
Stok Yönetimi	4,71 (0,515)	9	4,80 (0,022)	4	4,75 (0,032)	12	4,55 (0,043)	16	22,277	0,000*
Duran Varlık Yönetimi	4,56 (0,736)	17	4,79 (0,022)	5	4,72 (0,036)	13	4,10 (0,065)	23	102,001	0,000*
Çalışma Sermayesi Yönetimi	4,54 (0,024)	19	4,77 (0,024)	6	4,72 (0,034)	13	4,06 (0,064)	25	115,693	0,000*
Sermaye Yapısı ve Sermaye Yapısı Kararları	4,55 (0,701)	18	4,75 (0,024)	8	4,80 (0,030)	9	4,07 (0,058)	24	140,922	0,000*
Sermaye Maliyeti	4,52 (0,713)	21	4,73 (0,026)	10	4,76 (0,032)	11	4,05 (0,058)	26	136,125	0,000*
Sermaye (Yatırım)Bütçelemesi	4,53 (0,668)	20	4,74 (0,024)	9	4,66 (0,035)	17	4,12 (0,056)	22	100,137	0,000*
Yatırım Projeleri Değerlemesi	4,69 (0,472)	11	4,77 (0,023)	6	4,69 (0,037)	15	4,59 (0,032)	15	23,214	0,000*
Kısa Vadeli Finansman	4,76 (0,427)	5	4,77 (0,023)	6	4,70 (0,034)	14	4,79 (0,026)	7	5,462	0,065
Orta-Uzun Vadeli Finansman	4,75 (0,460)	6	4,76 (0,024)	7	4,68 (0,037)	16	4,78 (0,029)	8	5,466	0,065
Özsermaye Finansmanı	4,67 (0,495)	12	4,74 (0,025)	9	4,64 (0,038)	18	4,59 (0,033)	15	15,305	0,000*
Kar Dağıtım Politikası	4,71 (0,478)	9	4,73 (0,025)	10	4,75 (0,035)	12	4,64 (0,032)	14	7,977	0,019*
Risk Getiri Analizi	4,75 (0,441)	6	4,72 (0,025)	11	4,89 (0,023)	3	4,70 (0,030)	12	23,581	0,000*
Fiyatlama Modelleri (CAPM modeli vb.)	4,55 (0,672)	18	4,73 (0,024)	10	4,77 (0,040)	10	4,13 (0,053)	21	117,613	0,000*
Hisse Senedi ve Tahvil Değerleme Modelleri	4,54 (0,694)	19	4,76 (0,023)	7	4,76 (0,041)	11	4,05 (0,054)	26	151,679	0,000*
Şirket Birleşme ve Satın Almalar	4,20 (0,901)	24	4,53 (0,040)	18	4,38 (0,051)	23	3,59 (0,061)	29	156,440	0,000*
Finansal Piyasalar veKurumlar	4,61 (0,680)	15	4,70 (0,026)	13	4,06 (0,071)	25	4,92 (0,017)	2	157,837	0,000*
Kar Planlaması(Başabaş ve Kaldıraç Analizleri)	4,50 (0,776)	21	4,73 (0,024)	10	4,82 (0,028)	7	3,92 (0,066)	27	165,566	0,000*
Finansal Planlama ve Kontrol	4,67 (0,502)	12	4,68 (0,027)	14	4,88 (0,024)	4	4,50 (0,036)	18	59,302	0,000*
Borç Yönetim Teknikleri	4,70 (0,472)	10	4,71 (0,024)	12	4,93 (0,019)	1	4,51 (0,035)	19	81,955	0,000*
Türev Ürünler (Swap, Opsiyon, Futures vb.)	4,59 (0,731)	16	4,74 (0,024)	9	3,98 (0,080)	26	4,84 (0,024)	3	104,030	0,000*
Basel III	4,74 (0,501)	7	4,68 (0,028)	14	4,62 (0,045)	19	4,93 (0,017)	1	48,228	0,000*
Arbitraj	4,59 (0,710)	16	4,54 (0,039)	17	4,40 (0,062)	22	4,80 (0,031)	6	36,104	0,000*
Özel Finans Teknikleri (Leasing, Factoring vb.)	4,69 (0,462)	11	4,65 (0,026)	15	4,60 (0,036)	20	4,82 (0,025)	5	29,313	0,000*
Risk Analizi ve Yönetimi	4,76 (0,436)	5	4,70 (0,026)	13	4,90 (0,022)	2	4,74 (0,028)	11	24,947	0,000*
Risk Ölçüm Teknikleri (Riske Maruz Değer vb.)	4,76 (0,466)	5	4,71 (0,026)	12	4,85 (0,035)	6	4,78 (0,027)	8	19,776	0,000*
Portföy Yönetimi	4,63 (0,545)	14	4,68 (0,027)	14	4,44 (0,049)	21	4,70 (0,030)	12	21,078	0,000*
Davranışsal Finans	4,24 (0,928)	23	4,38 (0,047)	20	4,13 (0,066)	24	4,12 (0,063)	22	16,525	0,000*
Uluslararası Finansal Yönetim Konuları	4,07 (1,072)	25	4,25 (0,054)	21	3,94 (0,080)	27	3,92 (0,073)	27	20,666	0,000*
Örnek Olay Analizi	4,72 (0,450)	8	4,71 (0,025)	12	4,81 (0,029)	8	4,67 (0,030)	13	11,347	0,003*
İşletmelerin Karşılaşabilecekleri Finansal Güçlükler ve Alınabilecek Önlemler	4,64 (0,602)	13	4,65 (0,026)	15	4,88 (0,024)	4	4,46 (0,053)	19	41,889	0,000*
Çok Uluslu İşletmelerin Finansal Sorunları	3,99 (1,138)	26	4,22 (0,055)	22	3,88 (0,083)	28	3,75 (0,080)	28	28,661	0,000*
Menkul Kıymetler Borsası ve İlgili Yasal Düzenlemeler	4,70 (0,459)	10	4,64 (0,026)	16	4,82 (0,028)	7	4,70 (0,030)	12	20,070	0,000*
Kurumsal Yönetişim	4,46 (0,743)	22	4,46 (0,037)	19	4,70 (0,049)	14	4,27 (0,053)	20	43,368	0,000*

a. Ortalama değerler 5’li Likert ölçeğine (“5-Çok Önemli”, “4-Önemli”, “3-Kısmen Önemli”, “2-Önemsiz” ve “1-Çok Önemsiz”) göre hesaplanmıştır ve sıralama ortalamalara göre yapılmıştır. Ortalamalara ilişkin standart sapma değerleri parantez içinde gösterilmiştir.

b. χ^2 ve p değeri; örneklem grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testine ilişkin istatistik değelerdir.

c. “*” %5 anlamlılık düzeyini göstermektedir.

ların cinsiyet dağılımı incelendiğinde ise reel sektör, bankacılık sektörü ve eğitimciler itibarıyla sırasıyla %62, %56 ve %75’inin erkeklerden oluştuğu tespit edilmiştir. Reel sektör katılımcılarının %36’sı 11-15 yıl arasında iş tecrübesine sahip iken bankacılık sektöründe bu oran %45’tir. Eğitimcilerin ise %56’sı 6-10 yıl arasında iş tecrübesine sahiptir. Ankete katılan eği-

timcilerin unvanlarına göre dağılımı ise %9’u Profesör Dr., %12’si Doçent Dr., %24’ü Y.Doç. Dr., %2’i Öğr. Gör. Dr., %30’u Öğr. Gör., %14’ü Arş. Gör. Dr. ve %9’u Arş. Gör. şeklinde gerçekleşmiştir.

Tablo 2’de finans alanında çalışacak kişiler için gerekli olan lisans düzeyinde finans eğitim konularının

önemlilik düzeylerine ilişkin sonuçlar tüm katılımcılar ve katılımcı grupları itibarıyla ortalama değerler dikkate alınarak gösterilmektedir. Ayrıca Tablo 2’de lisans düzeyinde finans eğitim konularının önemlilik düzeylerinin akademisyenler ve uygulayıcıların algılarına göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçları da yer almaktadır.

Tablo 2 incelendiğinde; tüm katılımcılar ve eğitimciler açısından en önemli finans eğitim konuları sıralamasında ilk sırayı “Paranın Zaman Değeri” almaktadır. Bunu “Finansal Tablolar Analizi” konusu takip etmektedir. Reel sektör uygulayıcıları ve bankacılık sektörü uygulayıcıları açısından finans eğitim konularındaki önemlilik sıralaması farklılık göstermektedir.

Reel sektör uygulayıcıları “Borç Yönetim Teknikleri” en önemli finans konusu olarak görürlerken, bankacılık sektörü uygulayıcıları en önemli finans konularını “Basel I-II” olarak görmektedir.

Lisans düzeyinde finans eğitim konularının önemlilik düzeylerinin akademisyenler ve uygulayıcıların algılarına göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçlarına göre; “Paranın Zaman Değeri”, “Finansal Tablolar Analizi”, “Nakit ve Nakit Benzerleri Yönetimi”, “Alacak Yönetimi”, “Kısa Vadeli Finansman”, “Orta-Uzun Vadeli Finansman” ve “Kar Dağıtım Politikası” konularında gruplar açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Bununla birlikte, diğer finans konularının önemlilik düzeyleri için örneklem grup-

Tablo 3: Araştırma Katılımcılarının Finans Konularının Önemlilik Düzeyi ve Bu Konuların Eğitim Kurumlarında Öğrencilere Aktarımla Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Görüşleri

FİNANS KONULARI	TÜM KATILIMCILAR			EĞİTİMCİLER			REEL SEKTÖR			BANKACILIK SEKTÖRÜ		
	Önemlilik (B Sütunu)	Yeterlilik (A Sütunu)	Fark (B-A)	Önemlilik (B Sütunu)	Yeterlilik (A Sütunu)	Fark (B-A)	Önemlilik (B Sütunu)	Yeterlilik (A Sütunu)	Fark (B-A)	Önemlilik (B Sütunu)	Yeterlilik (A Sütunu)	Fark (B-A)
Paranın Zaman Değeri	4,85	4,51	0,34	4,87	4,60	0,27	4,86	4,53	0,33	4,83	4,71	0,12
Finansal Tablolar Analizi	4,82	4,52	0,30	4,84	4,64	0,20	4,81	4,68	0,13	4,80	4,64	0,16
Nakit ve Nakit Benzerleri Yönetimi	4,77	4,58	0,19	4,80	4,64	0,16	4,72	4,52	0,20	4,76	4,52	0,24
Alacak Yönetimi	4,78	4,53	0,25	4,81	4,59	0,22	4,75	4,32	0,23	4,77	4,42	0,35
Stok Yönetimi	4,71	4,56	0,15	4,80	4,49	0,31	4,75	4,62	0,13	4,55	4,32	0,23
Duran Varlık Yönetimi	4,56	4,12	0,44	4,79	4,68	0,11	4,72	4,38	0,34	4,10	4,02	0,08
Çalışma Sermayesi Yönetimi	4,54	4,44	0,10	4,77	4,69	0,08	4,72	4,49	0,23	4,06	3,87	0,19
Sermaye Yapısı ve Sermaye Yapısı Kararları	4,55	4,16	0,39	4,75	4,56	0,19	4,80	4,49	0,31	4,07	3,82	0,25
Sermaye Maliyeti	4,52	4,01	0,51	4,73	4,56	0,17	4,76	4,49	0,27	4,05	3,77	0,28
Sermaye (Yatırım) Bütçelemesi	4,53	4,02	0,51	4,74	4,53	0,21	4,66	4,42	0,24	4,12	3,97	0,15
Yatırım Projeleri Değerlemesi	4,69	4,23	0,46	4,77	4,68	0,09	4,69	4,23	0,46	4,59	4,13	0,46
Kısa Vadeli Finansman	4,76	4,47	0,29	4,77	4,54	0,23	4,70	4,13	0,57	4,79	4,19	0,60
Orta-Uzun Vadeli Finansman	4,75	4,33	0,42	4,76	4,14	0,62	4,68	4,15	0,53	4,78	4,69	0,09
Özsermaye Finansmanı	4,67	4,03	0,64	4,74	4,23	0,51	4,64	4,01	0,63	4,59	4,23	0,36
Kar Dağıtım Politikası	4,71	4,53	0,18	4,73	4,51	0,22	4,75	4,01	0,74	4,64	3,87	0,77
Risk Getiri Analizi	4,75	4,23	0,52	4,72	4,02	0,70	4,89	3,87	1,02*	4,70	3,65	1,05*
Fiyatlama Modelleri (CAPM modeli vb.)	4,55	4,11	0,44	4,73	4,00	0,73	4,77	3,86	0,91	4,13	3,78	0,35
Hisse Senedi ve Tahvil Değerleme Modelleri	4,54	4,01	0,53	4,76	4,06	0,70	4,76	3,95	0,81	4,05	4,01	0,04
Şirket Birleşme ve Satın Almalar	4,20	3,21	0,99*	4,53	3,67	0,86	4,38	3,21	1,17	3,59	3,01	0,58
Finansal Piyasalar ve Kurumlar	4,61	4,01	0,60	4,70	4,58	0,12	4,06	3,51	0,55	4,92	4,13	0,79
Kar Planlaması (Başabaş ve Kaldıraç Analizleri)	4,50	4,13	0,37	4,73	4,14	0,59	4,82	4,01	0,81	3,92	3,54	0,38
Finansal Planlama ve Kontrol	4,67	4,07	0,60	4,68	4,13	0,55	4,88	4,12	0,76	4,50	4,02	0,48
Borç Yönetim Teknikleri	4,70	4,11	0,59	4,71	4,32	0,39	4,93	4,16	0,77	4,51	4,12	0,39
Türev Ürünler (Swap, Opsiyon, Futures vb.)	4,59	3,25	1,34*	4,74	3,76	0,98	3,98	2,98	1,00*	4,84	3,12	1,72*
Basel II	4,74	3,56	1,18*	4,68	3,98	0,70	4,62	3,89	0,73	4,93	3,01	1,92*
Arbitraj	4,59	4,03	0,56	4,54	4,01	0,53	4,40	4,12	0,28	4,80	4,21	0,59
Özel Finans Teknikleri (Leasing, Factoring vb.)	4,69	3,56	1,13*	4,65	3,64	1,01*	4,60	3,58	1,02	4,82	3,12	1,70*
Risk Analizi ve Yönetimi	4,76	4,02	0,74	4,70	4,13	0,57	4,90	3,97	1,13*	4,74	3,79	0,95
Risk Ölçüm Teknikleri (Riske Maruz Değer vb.)	4,76	3,12	1,64*	4,71	3,67	1,04	4,85	3,79	1,06	4,78	3,23	1,55*
Portföy Yönetimi	4,63	4,04	0,59	4,68	4,06	0,62	4,44	4,11	0,33	4,70	3,95	0,75
Davranışsal Finans	4,24	3,23	1,01	4,38	3,72	0,66	4,13	3,02	1,11	4,12	2,98	1,14
Uluslararası Finansal Yönetim Konuları	4,07	3,12	0,95	4,25	3,71	0,54	3,94	3,03	0,91	3,92	3,00	0,92
Örnek Olay Analizi	4,72	2,97	1,75*	4,71	3,21	1,50*	4,81	2,54	1,27*	4,67	2,43	1,24
İşletmelerin Karşılaşabilecekleri Finansal Güçlükler ve Alınabilecek Önlemler	4,64	4,01	0,63	4,65	4,54	0,11	4,88	3,68	1,20	4,46	3,88	0,58
Çok Uluslu İşletmelerin Finansal Sorunları	3,99	2,45	1,54	4,22	3,01	1,21	3,88	2,23	1,65	3,75	2,11	1,64
Menkul Kıymetler Borsası ve İlgili Yasal Düzenlemeler	4,70	4,00	0,70	4,64	4,37	0,27	4,82	4,13	0,69	4,70	3,98	0,72
Kurumsal Yönetişim	4,46	3,21	1,25	4,46	3,54	0,92	4,70	2,78	1,92*	4,27	2,58	1,69*

a. Ortalama değerler 5’li Likert Ölçeği’ne (B SÜTUNU için “5-Çok Önemli”, “4-Önemli”, “3-Kısmen Önemli”, “2-Önemsiz” ve “1-Çok Önemsiz” A SÜTUNU için “5-Çok Yeterli”, “4-Yeterli”, “3-Kısmen Yeterli”, “2-Yetersiz” ve “1-Çok Yetersiz”) göre hesaplanmıştır.

b. “*” Önemlilik (Sütun B) ve Yeterlilik (Sütun A) arasındaki farklılığı test etmek için yapılan Wilcoxon T testine ilişkin %5 anlamlılık düzeyini göstermektedir.

larının düşünceleri arasında %5 anlamlılık düzeyinde istatistiksel açıdan farklılık olduğu tespit edilmiştir (Tablo 2).

Finans eğitim konularının öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyi ile ilgili analiz sonuçları ise Tablo 3’de yer almaktadır. Bu tabloda ayrıca, lisans düzeyinde finans eğitim konularının öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyi ile bu konuların önemlilik düzeyi arasında eğitimciler ve uygulayıcılar arasında farklılık olup olmadığına yönelik sonuçlar da gösterilmektedir.

Tablo 3’ten görüldüğü üzere tüm katılımcılar ve gruplar itibarıyla lisans düzeyinde finans eğitim konularının eğitim kurumlarında öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri, ilgili konuların önemlilik düzeylerine göre daha düşük ortalamaya sahiptir. Tüm katılımcılar için elde edilen bulgular değerlendirildiğinde; “Şirket Birleşme ve Satın Almalar”, “Türev Ürünler (Swap, Opsiyon, Futures vb.)”, “Basel I-II”, “Özel Finans Teknikleri (Leasing, Factoring vb.)”, “Risk Ölçüm Teknikleri (Riske Maruz Değer vb.)” ve “Örnek Olay Analizi” konularında önemlilik düzeyleri ile öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Eğitimciler için elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde; “Özel Finans Teknikleri (Leasing, Factoring vb.)” ve “Örnek Olay Analizi” konularının önemlilik derecesi ile eğitim kurumlarında öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Reel sektör uygulayıcıları için elde edilen sonuçlar incelendiğinde; “Risk Getiri Analizi”, “Türev Ürünler (Swap, Opsiyon, Futures vb.)”, “Risk Analizi ve Yönetimi”, “Örnek Olay Analizi” ve “Kurumsal Yönetişim”; bankacılık sektörü uygulayıcıları için elde edilen sonuçlara göre de “Risk Getiri Analizi”, “Türev Ürünler (Swap, Opsiyon, Futures vb.)”, “Basel I-II”, “Özel Finans Teknikleri (Leasing, Factoring vb.)”, “Risk Ölçüm Teknikleri (Riske Maruz Değer vb.)” ve “Kurumsal Yönetişim” konularının önemlilik derecesi ile öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

5. SONUÇ

Bu araştırmada, eğitimcilerin ve uygulayıcıların görüşleri kapsamında Türkiye’de lisans düzeyinde finans eğitim konularına ilişkin mevcut durum ve beklentiler anket çalışması ile tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmada eğitimcilerin ve uygulayıcıların bakış

açlarına göre hem finans alanında çalışacak kişiler için gerekli olan lisans düzeyinde finans eğitim konularının önemlilik düzeyleri ve bu konuların öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri belirlenmiş, hem de ilgili konuların önemlilik düzeyleri ve öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri hakkında eğitimciler ve uygulayıcıların algıları arasında farklılık olup olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; eğitimciler en önemli finans eğitim konuları sıralamasında ilk sırayı “Paranın Zaman Değeri” almaktadır. Bunu “Finansal Tablolar Analizi” konusu takip etmektedir. Reel sektör uygulayıcıları ve bankacılık sektörü uygulayıcıları açısından finans eğitim konularındaki önemlilik sıralaması farklılık göstermektedir. Reel sektör uygulayıcıları “Borç Yönetim Teknikleri” ni, en önemli finans konusu olarak görürlerken; bankacılık sektörü uygulayıcıları açısından en önemli finans konuları “Basel I-II” dir. Ayrıca, finans eğitim konularından “Paranın Zaman Değeri”, “Finansal Tablolar Analizi”, “Nakit ve Nakit Benzerleri Yönetimi”, “Alacak Yönetimi”, “Kısa Vadeli Finansman”, “Orta-Uzun Vadeli Finansman” ve “Kar Dağıtım Politikası” konularının önemlilik düzeyleri hakkında eğitimci ve uygulayıcıların bakış açıları farklılık göstermemektedir.

Araştırma sonuçları; finans eğitim konularının önemlilik düzeyi ile eğitim kurumlarında öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri arasında farklılıklar olduğunu göstermektedir. Eğitimciler açısından; “Özel Finans Teknikleri (Leasing, Factoring vb.)” ve “Örnek Olay Analizi” konularının önemlilik derecesi ile eğitim kurumlarında öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Reel sektör uygulayıcıları açısından ise; “Risk Getiri Analizi”, “Türev Ürünler (Swap, Opsiyon, Futures vb.)”, “Risk Analizi ve Yönetimi”, “Örnek Olay Analizi” ve “Kurumsal Yönetişim” konularının önemlilik derecesi ile aktarılma yeterlilik düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Bankacılık sektörü uygulayıcılarına göre de finans konularının önemlilik derecesi ile öğrencilere aktarılma yeterlilik düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösteren konular; “Risk Getiri Analizi”, “Türev Ürünler (Swap, Opsiyon, Futures vb.)”, “Basel I-II”, “Özel Finans Teknikleri (Leasing, Factoring vb.)”, “Risk Ölçüm Teknikleri (Riske Maruz Değer vb.)” ve “Kurumsal Yönetişim” dir.

KAYNAKLAR

Beyazıtli, E. ve Çelik, O. (2004) "Muhasebe Eğitiminin Kalitesinin Arttırılmasında İlk Adım: Yükseköğretim Kurumlarında Muhasebe Etkinliğinin Analizi" XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Üniversite-lerimizin Lisans ve Lisansüstü Programlarında Muhasebe Eğitiminin Kalitesini Arttırma Yollarının Araştırılması, 19-23 Mayıs, Antalya.

Büker, S., Aşikoğlu, R. ve Sevil, G. (2009) Finansal Yönetim, Sözkese Matbaacılık, Ankara.

Doğanay, M. ve Ünal, O. (2008) "Türkiye'de Lisans Düzeyindeki Finans Eğitimi ve Uygulamanın Beklentileri" 12. Ulusal Finans Sempozyumu, Enerji Yatırımlarının Finansmanı ve Enerji Verimliliği, 22-25 Ekim, Kayseri.

Ergin, A. ve Kaynar, Y. (1996) "Üniversite Lisans Düzeyi ve Muhasebe Eğitiminde Program Analizi ve Geliştirilmesi" XV. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Üniversite ve Üniversite Dışı Kuruluşlarda Muhasebe Eğitimi, 13-17 Kasım, Antalya.

Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E. and Tahtam, R.L. (2005) Multivariate Data Analysis, Prentice Hall, New Jersey.

Kalmış, H. ve Yılmaz, B. B. (2004) "Lisans Seviyesindeki Muhasebe Eğitiminin Mevcut Durumu ve Geliştirilmesi İçin Yapılması Gereken Gelişmeler" XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Üniversite-lerimizin Lisans ve Lisansüstü Programlarında Muhasebe Eğitiminin Kalitesini Arttırma Yollarının Araştırılması, 19-23 Mayıs, Antalya.

Karapınar, A. (2001) "Avrupa Topluluğu Ülkelerinde Muhasebe Eğitimi ve Ülkemiz Muhasebe Eğitimi ile Karşılaştırılması" XX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Muhasebe Eğitiminde Yeni Ufuklar, 23-27 Mayıs, Antalya.

Krishnan, V. S., Bathala, C.T., Bhattacharya, T. K. ve Ritchey, R. (1999) "Teaching the Introductory Finance Course: What Can We Learn From Student Perceptions and Expectations" Financial Practice and Education, 9(1): 70-82

McWilliams, B. V. and Pantalone, C. C. (1994) "Structuring the Finance Curriculum: A Survey" Financial Practice And Education, Spring/Summer: 37-46.

Molbey, F. M. and Kuniandy, H. (1991) "Chief Financial Officers: Views of Academicians Versus Practitioners in the Field of Finance" Financial Practice and Education, 1: 67-71.

Sayın, Ş., Yeğinboy, Y. ve Tektüfekçi, F. (2005) "Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF'nde Öğrenci Açısından ve Alt Yapı Bakımından Muhasebe ve Finans Eğitiminin Etkinliğinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma" Muhasebe ve Finansman Dergisi, 26: 101-108.

Sultanoğlu, B. ve Akman, H. N. (2007) "Lisans ve Yüksek Lisans İşletme Programları'nda Muhasebe Dersleri- Yeniden Ele Alış" XXVI Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, 16-20 Mayıs, Girne.

Strickler, L. (1985) "Undergraduate Finance Education Patterns" Journal of Financial Education, 14: 22-35.

Yücel, T. (2000) "Finansman Eğitimi: Öğrencilerin Algılamaları ve Beklentilerinden Öğrenebileceklerimiz Nelerdir?" Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2(4): 151-170.

YÜKSEKÖĞRETİM KATALOGU (2009), <http://www.yok.gov.tr/content/view/527/222/lang,tr/> (30.10.2010)